

Posudek na diplomovou práci

Hedviky Čepelové

Význam konceptu *gender* v (pro) sociální teorii Pierra Bourdieua

Pierre Bourdieu se stal v rámci českých genderových studií takřkajíc neodmyslitelným „inventářem“, mimořádně často používanou vědeckou autoritou. Souběžnost a prolínání jeho genderových analýz s feministickými teoriemi je sice evidentní, u nás však dosud nebyla prozkoumána. Hedvika Čepelová se tohoto úkolu ujala dle mého názoru velmi smysluplným způsobem, když se rozhodla sledovat pozici a pojetí genderu v systému Bourdieuova myšlení. Odpověď na základní otázku tedy zkoumala zřejmě nutným, ale velmi náročným, způsobem, zkoumáním vnitřní logiky a takřkajíc samonosnosti jeho svébytného pojmového aparátu a celkové provázaní stavby jeho teorií, a v rámci tohoto porozumění konceptualizaci genderových otázek a nikoli z přímé recepce feminismu, vůči němuž si zachovával jistý odstup. Zároveň však jeho práce a feministické práce nikdy nebyly navzájem izolované – připomeňme odkaz na Bourdieua v klíčové stati Joan W. Scott k genderu jako analytickému pojmu. Hedvika Čepelová tedy pracuje také s vybranou relevantní feministickou literaturou, zabývající se reflexí Bourdieua, a to zejména s Leslie McCall a Toril Moi, ale také Chris Shilling a dalšími. Z této strany implicitně stojí ve vzduchu kacířská otázka „k čemu Bourdieu?“ Předkládaná práce je čistě teoretická a pustit se do ní vyžadovalo velkou odvahu. Navíc je třeba zdůraznit, že autorka pracovala povětšinou zcela samostatně, moje role spočívala v pomoci ujasnit základní koncepty a cíl práce a později v hlídání její udržitelnosti v proveditelných mezích, vlastní teoretický výkon je autorčin.

Již letmý pohled na strukturu kapitol v obsahu ukazuje autonomní práci s dílem Bourdieua: výklad jeho díla je od začátku do konce členěn z ohledem na výzkumnou otázku. Autorka samozřejmě pracuje především z primárními texty – diskuse k nim pak zařazuje účelně a důvodně. Nevypomáhá si jimi při své vlastní interpretaci jeho textů, ale upozorňuje, které momenty jeho teorií a proč jsou kritiky považovány za problematické. K diskusi zaujímá vlastní, promyšlená a podložená stanoviska. A jak již bylo řečeno, pojetí „genderu“ v Bourdieuově díle nečerpá jen z Nadvlády mužů, ale v propojení s dalšími jeho díly. Práce pak graduje tam, kde se autorka začíná vypořádávat různými (možnými) interpretacemi postavení kategorie gender u Bourdieua, jež nabízí sekundární, zejména feministická, literatura – tyto opět zpětně konfrontuje s přímým čtením autora a závěry, k nimž dochází, utváří samostatně. K jednotlivým částem textu autorky zde nemá význam se podrobně vyjadřovat, kvalita práce s textem, samostatnost, bravurnost interpretací a další autorčiny schopnosti již byly generelně oceněny. Poněkud na rozpacích zůstává čtenář/ka

u Závěrů, které jsou na jednu stranu strukturované a rozvinuté, ale také obsahují některé nové momenty, a chybí přece jen jakýsi facit, alespoň naznačení odpovědi třeba na onu otázku, „k čemu Bourdieu?“ Necht' k tomu autorka využije příležitost, kterou jí dá obhajoba.

Autorka této diplomové práce je teoreticky mimořádně disponovaná a odvedla velký kus práce, promyšlené, ukázněné, nesnadné. Jedná se o typ interpretační práce, která nikdy nekončí, a i v této práci by se jistě našly další otázky a rezervy, ale není naprosto pochyb o tom, že se jedná o nadprůměrný výkon, který může být bezprostředně využitelný pro práci s texty na katedře GS.

K obhajobě doporučuji a navrhuji hodnocení výborně.

PhDr. Hana Havelková, PhD.
Vedoucí diplomové práce

V Roztokách 25.9.2013